

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์

การแสวงหาผลประโยชน์จากข้อตกลงการเปิดเสรี
(Free Trade Agreements: FTAs)

เสนอต่อ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

โดย

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

กันยายน 2549

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ที่ได้ลงนามไปแล้ว ได้แก่ ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ไทย-นิวซีแลนด์ ไทย-อินเดีย และอาเซียน-จีน โดยเป็นการศึกษาทั้งในภาพรวมและรายสาขาอุตสาหกรรม โดยได้เลือกศึกษาในรายละเอียดของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์แนวโน้มทางการค้า

โดยภาพรวมแล้ว สถานะการแข่งขันของภาคส่งออกไทยในตลาดออสเตรเลียมีแนวโน้มได้เปรียบประเทศคู่แข่งอื่นๆ ในขณะที่สถานะการแข่งขันในตลาดญี่ปุ่นและจีน ภาคส่งออกไทยมีแนวโน้มเสียโอกาสให้กับประเทศคู่แข่ง ส่วนสถานะการแข่งขันในตลาดสหรัฐฯ นั้น ภาคส่งออกไทยอยู่ในสถานะถดถอย ทั้งนี้ ภาคส่งออกไทยมีแนวโน้มแข่งขันสู้กับจีนไม่ได้ในทุกตลาด มีเพียงกลุ่มเครื่องหนังในตลาดญี่ปุ่น กลุ่มเคมีภัณฑ์ กลุ่มโลหะอื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็ก และกลุ่มเครื่องจักรและอุปกรณ์ในตลาดออสเตรเลียที่ภาคส่งออกไทยสามารถแข่งขันสู้กับจีนได้

การทำความตกลงการค้าเสรีน่าจะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคส่งออกไทยได้ เนื่องจากสินค้าไทยจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามความตกลง อย่างไรก็ตาม ภายใต้แนวโน้มที่มีการเปิดเสรีทั่วโลกจากการทำความตกลงการค้าเสรี แต่มีข้อกังวลว่าอาจได้รับในระยะสั้น ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องยกระดับความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 3)

2. การปฏิรูปโครงสร้างภาษีศุลกากร

คณะผู้วิจัยพบว่า มีความล้าหลังของโครงสร้างภาษีศุลกากรที่จัดเก็บกับสินค้าวัตถุดิบ สินค้าขั้นกลาง และสินค้าขั้นสุดท้ายในอุตสาหกรรมไทย โดยอุตสาหกรรมที่ถูกมองโทษจากที่รัฐตั้งอุปสรรคทางการค้าในสินค้าที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าของอุตสาหกรรมนั้นไว้สูง (อัตราการคุ้มครองอุตสาหกรรมที่แท้จริงมีค่าติดลบ) ได้แก่ การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูปและปลาป่น การฆ่าสัตว์ การผลิตน้ำมันจากสัตว์และพืช และการผลิตยา เป็นต้น นอกจากนี้ ต้นทุนจากบริการสาธารณสุขภาคในระดับสูง ยังซ้ำเติมให้ภาคการผลิตสูญเสียความสามารถในการแข่งขันด้วย (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 4)

3. การวิเคราะห์อัตราการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี

การวัดอัตราการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี พบว่า (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 5)

- ภาคส่งออกไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลง TAFTA และ FTA ไทย-อินเดียได้อย่างเต็มที่แล้ว แต่ยังใช้ประโยชน์จาก ACFTA ได้ไม่เต็มที่ (ดูตารางที่ 1)
- เมื่อพิจารณารายอุตสาหกรรม ภาคส่งออกไทยในหลายสาขายังใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีทั้ง 3 ไม่มากนัก มีเพียงอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่สามารถใช้ประโยชน์จาก TAFTA ได้อย่างเต็มที่ รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่สามารถใช้ประโยชน์จาก TAFTA ได้ในระดับปานกลาง (ดูตารางที่ 2)
- นอกจากปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีแล้ว การที่ผู้ประกอบการไทยใช้สิทธิประโยชน์ในการส่งออกสินค้าไปยังออสเตรเลียและจีนได้ไม่เต็มที่ในหลายรายการสินค้า เนื่องจากผู้นำเข้ามีความต้องการนำเข้าสินค้าชนิดนั้นน้อยและผู้ส่งออกยังไม่สามารถแข่งขันสู้กับคู่แข่งได้ ในขณะที่กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้ามีความเข้มงวดในระดับปานกลางในกรณี FTA ไทย-ออสเตรเลีย และเข้มงวดน้อยในกรณี ACFTA
- ในด้านการนำเข้า ผู้ประกอบการไทยใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดียได้ในระดับปานกลาง แต่ใช้ประโยชน์จากความตกลง TAFTA และ ACFTA ได้ไม่เต็มที่ (ดูตารางที่ 1) เมื่อพิจารณาในรายอุตสาหกรรม ภาคนำเข้าไทยในหลายสาขายังใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีทั้ง 3 ไม่มากนัก มีเพียงอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่สามารถใช้ประโยชน์จากกรอบความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดียได้อย่างเต็มที่ รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมสิ่งทอที่สามารถใช้ประโยชน์จาก TAFTA ได้ในระดับปานกลาง (ดูตารางที่ 2)
- สำหรับผลต่อดุลการค้า ความตกลง FTA ทั้ง 3 ฉบับไม่ได้ทำให้ไทยขาดดุลการค้ากับประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นอย่างที่เป็นกังวลกัน แม้ว่าไทยจะขาดดุลการค้าในภาพรวมกับออสเตรเลียและจีน แต่หากพิจารณาเฉพาะสินค้าที่มีการลดภาษีตามความตกลงการค้าเสรี ไทยจะเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า เนื่องจากสินค้าที่ไทยนำเข้ามูลค่าสูงเป็นอันดับต้นๆ จากประเทศคู่ค้าเป็นสินค้าที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์อยู่แล้ว (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีฉบับต่าง ๆ ในปี 2548

ประเด็น	ภาคส่งออกไทย			ภาคนำเข้าไทย		
	TAFTA	ACFTA	ไทย-อินเดีย	TAFTA	ACFTA	ไทย-อินเดีย
ความครอบคลุม						
จำนวนสินค้า						
- ทั้งหมดในปี 2548	5,223	5,223	5,223	5,223	5,223	5,223
- ที่มีการลดภาษีในปี 2548	2,546	2,319	72	3,393	1,010	64
- สัดส่วน (%)	48.75	44.40	1.38	64.96	19.34	1.23
มูลค่าการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)						
- ทั้งหมดในปี 2548	3,048.13	8,913.18	1,482.61	3,119.33	10,922.64	1,243.09
- ที่มีการลดภาษีในปี 2548	2,357.77	1,629.43	330.92	937.57	512.16	80.23
- สัดส่วน (%)	77.35	18.28	22.32	30.06	4.69	6.45
ผลจาก FTA						
อัตรากาสิโนเฉลี่ยที่ลดลง (%)	4.47	1.02	2.56	0.74	0.72	6.61
อัตรากาสิโนใช้สิทธิประโยชน์ (%)	88.15	37.28	80.60	32.03	23.43	44.97
ภาษีที่ผู้นำเข้าประหยัดได้						
- มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	111.41	62.81	7.40	5.83	28.19	4.55
- สัดส่วน (%)	4.73	3.85	2.24	0.62	5.50	5.68

ตารางที่ 2 สรุปการใช้สิทธิประโยชน์ของภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และยานยนต์และชิ้นส่วน จากความตกลงการค้าเสรีฉบับต่าง ๆ ในปี 2548

อุตสาหกรรม	อัตรากาสิโนใช้สิทธิประโยชน์ (ร้อยละ)					
	ภาคส่งออกไทย			ภาคนำเข้าไทย		
	TAFTA	ACFTA	ไทย-อินเดีย	TAFTA	ACFTA	ไทย-อินเดีย
สิ่งทอ	60.10	0.00	ไม่มีการลดภาษี	52.93	0.69	ไม่มีการลดภาษี
เครื่องนุ่งห่ม	38.25	0.12	ไม่มีการลดภาษี	15.57	0.17	ไม่มีการลดภาษี
ยานยนต์และชิ้นส่วน	111.26	0.00	15.13	7.63	0.36	97.71

ตารางที่ 3 สรุปผลของความตกลงการค้าเสรีฉบับต่าง ๆ ต่อดุลการค้าของประเทศในปี 2548

ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)*	TAFTA	ACFTA	ไทย-อินเดีย
- ทั้งหมดในปี 2548	-71.20	-2,009.46	239.52
- ที่มีการลดภาษีในปี 2548	1,420.20	1,117.27	250.69

หมายเหตุ: * ไม่รวมสินค้ารหัส HS 99

4. การวิเคราะห์แนวโน้มการลงทุน

การวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจของ JETRO และหอการค้าญี่ปุ่นทำให้ทราบในระดับอุตสาหกรรมว่าจากการทำความตกลงการค้าเสรีและจากปัจจัยดึงดูดการลงทุนอื่นๆ ญี่ปุ่นสนใจขยายการลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและอลูมิเนียม สิ่งทอและยานยนต์ในไทย นอกจากนี้ การเดินทางไปสำรวจข้อมูลที่ออสเตรเลียทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในระดับบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่เข้ามาใช้ไทยเป็นฐานการผลิต โดยผู้ให้สัมภาษณ์และแหล่งข้อมูลเชื่อว่า การลงทุนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับความตกลง TAFTA ทั้งนี้ นอกจากอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนแล้ว ยังมีการลงทุนจากออสเตรเลียในประเทศไทยที่ผู้ให้สัมภาษณ์เชื่อว่าเกี่ยวข้องกับความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ได้แก่ ธุรกิจเสื้อผ้า เหมืองทอง รองเท้ากอล์ฟจากหนังสือพิมพ์ ประตุน้ำต่างอุณหภูมิเย็น และเสาไฟฟ้า (transmission tower) เป็นต้น (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 6)

5. กรณีศึกษาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

ผลการศึกษากรณีศึกษาอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนสามารถสรุปได้ดังนี้

- อุตสาหกรรมรถยนต์น่าจะได้รับประโยชน์จากการมีความตกลงการค้าเสรี เพราะลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมที่หันมาใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นๆ จำนวนมาก
- จากการสัมภาษณ์ยังไม่มีผู้ประกอบการรายใดที่ปรับแผนการลงทุนอันเนื่องมาจากการทำ FTA เพราะทิศทางการค้าและการลงทุนถูกกำหนดโดย MNEs
- การมี FTA ไม่น่าจะส่งกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน Supply Chain เพราะอุตสาหกรรมรถยนต์ได้มีการปรับโครงสร้างการผลิตไปในช่วงกลางทศวรรษ 1990 ซึ่งทำให้การประกอบรถยนต์มีการพึ่งพาชิ้นส่วนภายในประเทศมากขึ้น นอกจากนี้ การตัดสินใจย้ายฐานการผลิตชิ้นส่วนจากประเทศพัฒนาแล้วมาสู่ประเทศกำลังพัฒนาขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการแข่งขันมากกว่าการพิจารณาเพียงแค่อัตราพิเศษทางภาษี (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 7)

6. กรณีศึกษาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

โจทย์สำคัญของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยจำนวนมากคือการเร่งผนวกตนเองเข้ากับซัพพลายเชนของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในระดับโลก โดยเริ่มจากการเป็น integrated full-package producer ซึ่งรับจ้างผลิตโดยใช้แบรนด์เนมของผู้

ว่าจ้าง (OEM) ซึ่งในปัจจุบัน มีผู้ประกอบการไทยรายใหญ่ประมาณ 10 รายมีขีดความสามารถดังกล่าว ขั้นตอนต่อไปคือการเป็นผู้ผลิตที่สามารถออกแบบสินค้าตัวเอง (ODM) ก่อนที่จะเป็นผู้ผลิตที่มีแบรนด์เนมของตนเอง (OBM) ในที่สุด (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ 8)

สำหรับผลกระทบจาก FTA พบว่า ที่ผ่านมา AFTA ส่งผลกระทบในด้านบวกต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น เวียดนามและกัมพูชา ได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มที่เน้นการผลิตเพื่อส่งออก แต่ยังไม่สามารถผลิตผ้าฝ้ายที่มีคุณภาพสูง ซึ่งทำให้ต้องนำเข้าผ้าฝ้ายจากไทย นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไทยจำนวนมากได้ใช้อาเซียนเป็นฐานการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออก ในกรณี TAFTA มีข้อสังเกตว่าสินค้าในหมวดเครื่องนุ่งห่มยังใช้สิทธิประโยชน์ค่อนข้างน้อย ซึ่งน่าจะเป็นเพราะออสเตรเลียได้ปรับลดภาษีนำเข้าสินค้าในหมวดดังกล่าวให้แก่ประเทศอื่นๆ ลง ทำให้ไทยได้รับสิทธิประโยชน์จากภาษีไม่มากนัก ส่วนตลาดนิวซีแลนด์นั้นผู้ประกอบการไทยยังไม่ให้ความสนใจนัก

7. สรุปและข้อเสนอแนะทางนโยบาย

1. กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์ควรจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความตื่นตัวและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้ประกอบการไทย เช่น การจัดสัมมนาโดยเชิญให้ผู้ประกอบการที่เคยใช้ประโยชน์จาก FTA มาบรรยายประสบการณ์ในการใช้ประโยชน์ที่ได้รับ

2. กระทรวงการคลังควรพิจารณาปรับโครงสร้างภาษีศุลกากรครั้งใหญ่ โดยตั้งเป้าหมายเพื่อลดการบิดเบือนในโครงสร้างภาษี จากการปรับลดอัตราภาษีให้มีความแตกต่างกันน้อยลง เพื่อไปสู่การมีภาษีอัตราเดียวในที่สุด

3. รัฐบาลควรถือเป็นนโยบายเร่งด่วนในการเปิดเสรีภาคบริการด้านสาธารณูปโภคให้มีการแข่งขันและสร้างระบบกำกับดูแลที่มีประสิทธิผล

4. รัฐบาลควรเจรจากับประเทศคู่ค้าเช่น อินเดีย ให้ขยายรายการสินค้าภายใน FTA ให้มากขึ้น และเจรจาปรับกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าให้เอื้อต่อโครงสร้างการผลิตของผู้ประกอบการ

5. รัฐบาลควรเร่งดำเนินการปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น เปิดเผยขั้นตอนและกฎข้อบังคับล่วงหน้าอย่างชัดเจนครบถ้วน สร้างระบบการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้า ซึ่งจะทำให้สามารถระบุพิกัดได้ก่อนการตรวจปล่อยของ

6. หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดเก็บข้อมูลและติดตามผลกระทบจาก FTA อย่างต่อเนื่องโดยสำรวจการใช้สิทธิประโยชน์ของ FTA ที่ไม่ได้มีการออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เช่น FTA ไทย-นิวซีแลนด์ นอกจากนี้ ควรจัดการสำรวจความรู้ ความเข้าใจและอุปสรรคของผู้ประกอบการในการใช้ประโยชน์จาก FTA ที่มีการลงนามไปแล้ว

7. สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน รัฐควรปฏิรูปโครงสร้างภาษีนำเข้า เนื่องจากชิ้นส่วนยานยนต์บางรายการที่มีภาษีนำเข้าสูงน่าจะสามารถปรับลดภาษีลงเหลือร้อยละ 10 ได้ นอกจากนี้ รัฐควรร่วมมือกับผู้ประกอบการยนต์ในการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานในอุตสาหกรรม สำหรับในส่วนของกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า เป้าหมายในการเจรจาในอนาคตน่าจะอยู่ที่การผลักดันให้กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดไม่แตกต่างไปจากกฎที่ใช้ภายใต้ AFTA หรือ TAFTA มากนัก

8. สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม รัฐควรเร่งการเจรจาการลดภาษีในหมวดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกรอบ AFTA ซึ่งจะช่วยให้เกิดคลัสเตอร์การผลิตในภูมิภาค ที่จะ เป็นประโยชน์ในอนาคตเมื่ออาเซียนทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ เช่น สหรัฐ สหภาพยุโรป หรือญี่ปุ่น และควรเจรจากับประเทศคู่ค้าเช่น ออสเตรเลียให้เร่งลดภาษีศุลกากร ในบางรายการให้ไทยเร็วกว่ากำหนดการเดิม นอกจากนี้ รัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายในการผลิต และชี้ให้ซัพพลายเออร์รายย่อยเห็นถึง ประโยชน์ของการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการที่เป็น integrated full-package producer

Reaping Benefits from FTAs

Thailand has concluded a number of free trade agreements (FTAs) with its trading partners, including Japan (JTEPA), China (ACFTA), Australia (TAFTA), New Zealand (CER) and India (TIFTA). These trade agreements are expected to bring about benefits to Thai exporters by providing cost advantages to Thai products. In practice, however, it is still unclear to what extent Thai exporters are gaining from these FTAs. The main objectives of this research project are to study the impacts of these FTAs on Thai manufacturing products and to provide policy recommendations to enable Thai exporters and importers to reap more benefits from the agreements. In addition to analyzing the overall utilization of FTAs across sectors, the research also pays special attention to the automotive and the textile & clothing sectors, the two sectors that enjoy significant tariff preferences under most FTAs.

1. Trade patterns

By analyzing the changes in market share of Thai products in its FTA partners, we found that Thai products are gaining ground in Australia while losing grounds in the US, Japan and China. FTAs with these countries will lift the competitiveness of Thai products, but only temporarily before they reduce their tariffs for other trading partners.

2. Tariff restructuring

There are many inconsistencies in the tariff structure that requires rationalization. For examples, tariffs for raw materials and intermediate goods for some products produced in Thailand are higher than that of the corresponding finished products. The inconsistencies result in negative value of effective rate of protection (ERP), making many Thai products uncompetitive domestically and in the world market. Examples of such products are processed animal feeds, oil products from animals and plants and pharmaceutical products. In addition, the lack of competition in public utility also put additional burdens on the Thai manufacturing sectors.

3. Utilization rates of FTAs

We have analyzed the rates of utilization of tariff preferences under three FTAs that have already been implemented, TAFTA, ACFTA and TIFTA for the year 2005. It is found that:

- The overall rate of utilization of TAFTA and TIFTA by Thai exporters are considerably high while the utilization rate for ACFTA is relatively low (See table 1).
- The automotive and textile & clothing sectors have made a lot of uses of the tariff preferences provided by the implemented FTAs (See Table 2).
- Exporters of some products have not made much use of the tariff preferences under TAFTA and ACFTA, even though the preferences seem significant. We have found that this is due to the fact that a) Thai firms have too low competitiveness relative to their competitors that the offered preferences cannot compensate, b) our trading partners may have low inclination to import the products from any countries, or c) there are non-tariff barriers, e.g., strict rules of origin, that apply to that products, rendering tariff reduction meaningless.
- The implemented FTAs do not bring about trade deficits with our trading partners as widely worried. The fact is that even though Thailand experiences the overall trade deficits with its FTA partners, its trade balances with these countries are not negative when we consider only the limited set of products with tariff cut (See Table 3).

4. Investment trend

The survey by Japan External Trade Organization (JETRO) shows that, partially due to concluded and ongoing FTAs between Thailand and its trading partners, Japanese multinational companies in a number of sectors, including machinery, electrical machinery, electronics, steel and non-metal production, have showed interests in expanding their investment in Thailand. Preliminary evidences gathered by our study trip to Australia in mid 2006 also shows that there are a number of investment projects from Australia that can be at least partially attributed to TAFTA and other FTAs between Thailand and its trading partners. The sectors that have experience inflow FDI from Australia include apparel manufacturing, gold mining, footwear production and transmission tower construction.

5. Case study 1: automotive and auto parts sector

- The Thai automotive and auto part industries have considerably benefited from TAFTA and other implemented FTAs. This is partially because the sectors have deep linkages and extensive clusters in Thailand.
- FTAs alone are not likely to significantly change the supply chain and sourcing decisions of multinational companies in the sectors. This is because major parts and components have been competitively produced in Thailand since mid 1990s.

6. Case study 2: textile and apparel sector

FTAs between Thailand and its trading partners are likely to benefit producers in the textile and apparel sector in Thailand. This is especially true for AFTA, which enables Thai textile producers to export their products to apparel makers in less developed ASEAN countries, e.g., Vietnam and Cambodia. However, TAFTA has not produced significant advantages for Thai textile and apparel producers as expected. This is because Australia has undertaken a unilateral reduction of its tariff, which significantly reduces the tariff preferences enjoyed by Thai exporters under TAFTA.

7. Policy recommendation

- The Ministry of Industry, the Ministry of Commerce and other government agencies should work closely with the Federation of Thai Industries and the Thai Chamber of Commerce in raising awareness of FTAs among Thai exporters and importers. Using case studies of companies successfully exploited the FTA privileges can be effective in raising the awareness of Thai producers.
- The Ministry of Finance should consider reform the tariff structure to be less distorted. The long term goal is to move towards a single-rate system.
- The government should introduce more competition and implement an effective regulatory system in the service sectors that are input into the manufacturing sectors to reduce cost.
- The government should negotiate with its FTA partners, especially India, to speed up tariff reduction under the existing FTAs and relax the current rules of origin, if necessary.

- Customs procedures should be reformed to be more transparent, efficient and predictable. In particular, a system for advanced tariff classification can speed up the release of goods and reduce disputes between the customs and importers.
- The utilization of FTAs should be continuously monitored. Special focus should be paid to FTAs that do not require certifications of origin (C/Os) to gain tariff preferences, e.g., the FTA with New Zealand. Studies should be conducted to understand why tariff privileges are not sufficiently utilized in some products.
- Tariffs for auto parts should be rationalized to a rate of 10 percent or lower in the mid term. Rules of origin in new FTAs should be designed to be consistent with those in existing FTAs as much as possible to reduce the cost of compliances and to ensure market access of Thai products.
- Tariff for textile in AFTA should be negotiated to a lower rate to enhance the opportunities of Thai textile producers to export their products to countries that specialize in apparel producing.

Table 1 Overall utilization rates of FTAs in 2005

	Export from Thailand			Import into Thailand		
	TAFTA	ACFTA	TIFTA	TAFTA	ACFTA	TIFTA
Coverage						
Number of products						
- Total	5,223	5,223	5,223	5,223	5,223	5,223
- with tariff reduction in 2005	2,546	2,319	72	3,393	1,010	64
- % with tariff reduction	48.75	44.40	1.38	64.96	19.34	1.23
Trade value (\$US million)						
- Total in 2005	3,048.13	8,913.18	1,482.61	3,119.33	10,922.64	1,243.09
- with tariff reduction in 2005	2,357.77	1,629.43	330.92	937.57	512.16	80.23
- % with tariff reduction	77.35	18.28	22.32	30.06	4.69	6.45
FTA preferences and utilization						
Average tariff reduction (%)	4.47	1.02	2.56	0.74	0.72	6.61
Utilization rate (%)	88.15	37.28	80.60	32.03	23.43	44.97
Tariff savings by importers						
- Value (\$US million)	111.41	62.81	7.40	5.83	28.19	4.55
- % of trade value	4.73	3.85	2.24	0.62	5.50	5.68

Table 2 Utilization of FTA tariff privileges in textile & clothing and auto and auto parts in 2005

Sectors	Utilization rate (%)					
	Export from Thailand			Import into Thailand		
	TAFTA	ACFTA	TIFTA	TAFTA	ACFTA	TIFTA
Textile	60.10	0.00	No tariff reduction	52.93	0.69	No tariff reduction
Apparel	38.25	0.12	No tariff reduction	15.57	0.17	No tariff reduction
Auto and auto parts	111.26	0.00	15.13	7.63	0.36	97.71

Table 3 Trade balances with FTA partners in 2005

Trade Balances (\$US million)*	TAFTA	ACFTA	TIFTA
- Total	-71.20	-2,009.46	239.52
- Only items with tariff reduction	1,420.20	1,117.27	250.69

Note: * excluding products under HS 99